

ABZ Nieuws

Arkervlaart-BramecoZon

Jaargang 4 | Nummer 3 | Juni 2016

Bedrijfsreportage

Groninger schapenfokkers voelen zich altijd op vakantie

Rundvee

Bijvoeding bepaalt rendement van voeren vers gras

Varkens

Dynamo voeren voor zeugen

Pluimvee

ABZ Diervoeding Eindhoven Tescowaardig

Van de directie

Circulaire economie binnen ABZ Diervoeding

ABZ Diervoeding en haar leden-veehouders staan aan het begin van de voedselkolom. Dagelijks produceren wij samen vers, veilig voedsel van de hoogste kwaliteit op een zeer efficiënte en verantwoorde wijze. In de benadering van ons economische model zien wij een verandering in denken. Vroeger werd vooral in lineaire economische modellen gedacht. De benadering van vandaag is veel meer vanuit het gedachtegoed van de circulaire economie.

Gebruik van regionale grondstoffen

De Nederlandse veehouderij heeft een concurrentievoordeel door de inzet van grondstoffen van over de gehele wereld. Onze handelsgeest, de beschikking over goede havens in Amsterdam en Rotterdam en uitstekende kennis van de nutritionele kwaliteit van grondstoffen, maakt dat wij flexibel zijn in het pallet van grondstoffen dat wij gebruiken. ABZ Diervoeding kan voor de fabrieken in Nijkerk, Eindhoven en Stroobos de grondstoffen rechtstreeks per schip aanvoeren en voor Markelo via Lochem. Dit betekent dat wij een goede en goedkope verbinding hebben met de zeehavens in Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast kunnen per schip ook de Europese grondstoffen efficiënt worden aangevoerd. In het circulaire denken is er meer aandacht voor het gebruik van grondstoffen uit de regio. Wij hebben de laatste jaren meer contact gelegd met Nederlandse akkerbouwers waar wij rechtstreeks granen van betrekken.

Beperken aantal lege kilometers

ABZ Diervoeding verzorgt de expeditie van de voeders in eigen beheer. Onze chauffeurs zijn onze ambassadeurs en bieden een uitstekende service aan onze afnemers. De afgelopen jaren hebben wij sterk ingezet om het aantal lege kilometers te beperken. Doordat onze fabrieken over het land verspreid zijn, is vaak terug laden vanuit een andere fabriek mogelijk. Daarnaast kunnen wij bijvoorbeeld ook meststoffen of losse grondstoffen terug laden. Alle auto's zijn voorzien van een slim volgsysteem van TomTom Business Solutions. Dit stelt onze expeditieplanners in staat om gemakkelijk de auto's te volgen en slim te communiceren met de chauffeurs.

Former food stuffs for feed

ABZ Diervoeding heeft al tientallen jaren ervaring met het hergebruiken van voedingsmiddelen in onze diervoeders. Dit zijn voedingsmiddelen die nog prima van kwaliteit zijn, maar waarbij bijvoorbeeld de THT datum is verstrekken, of er een verpakkingsfout of productiefout is geweest. De bekendste voorbeelden hiervan zijn brood wat uit het schap gehaald wordt vanwege de THT datum, of bijvoorbeeld koekjes die in het productieproces gebroken zijn. Deze producten worden door gespecialiseerde bedrijven verzameld en bewerkt. In Nederland kennen we zeer stringente regelgeving voor deze sector en scherp toezicht. Deze voedingsmiddelen beschikken vaak over veel energie en zijn zeer goed verteerbaar voor onze dieren. Inzet hiervan in diervoeding vraagt om specialistische kennis en ervaring. Hiervoor bent u bij ABZ Diervoeding aan het juiste adres.

Het eiwit vraagstuk: soja versus diermeel

In Europa is er een structureel tekort aan eiwit voor de productie van diervoeders. Op grote schaal worden hiervoor eiwitrijke grondstoffen geïmporteerd uit die regio's ter wereld waar de omstandigheden het beste zijn om deze plantaardige eiwitten te verbouwen. Het gebruik van dierlijke eiwitten is in Europa voor landbouwhuisdieren niet toegestaan. Europees onderzoekt men of dit op termijn weer mogelijk wordt. De kans dat op korte termijn dierlijke eiwitten weer toegelaten worden, is beperkt. Eerst zullen er nog flinke stappen gezet moeten worden om door middel van geavanceerde analysetechnieken de verschillende stromen diermeel apart te houden. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Tot besluit

Uw coöperatie heeft de focus op diervoeding, in een veranderende wereld. Door middel van onze voeders en ons voedings-gerelateerde advies dragen wij graag ons steentje bij aan de uitdaging om vanuit Nederland de wereld van hoogwaardig voedsel te voorzien.

*Marcel Roordink,
Algemeen directeur*

Inhoud

Algemeen

Voortgang instellen ledenraad	4
Bestelapp ABZ Diervoeding	4
IRU Erediploma voor chauffeurs ABZ	5
Even voorstellen	18
ABZ-lentegroen nu ook naar de Wadden	18
Geslaagde dagen in Oost-Nederland	19
Vraag en aanbod	19

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3
Inname boerengranen	17

Rundvee

Bijvoeding bepaalt rendement van voeren vers gras	6
Kali helpt gras bij droogtegevoeligheid	7

Bedrijfsreportage

Groninger schapenfokkers voelen zich altijd op vakantie	8
---	---

Varkens

Dynamo voeren voor zeugen	10
Geiten voorspellen uw toekomst	12

Pluimvee

ABZ Diervoeding Eindhoven	14
Tescowaardig	14
Het belang van grove delen in vleeskuikenvoer	15
Bloedluis bij pluimvee	16
Opsplitsing kalkoenvoerassortiment in hanen en hennen voerlijn	17
Studieavonden vleeskuikenouderdieren	17

Grondstoffenmarkt

De markt is flink in beweging. Onder druk van aanhoudende neerslag in Argentinië heeft er een zeer sterke prijsstijging plaatsgevonden. Was het in eerste instantie nog alleen de eiwitmarkt waar de prijs opliep, niet lang daarna volgden ook de graanmarkt en de bijproducten. Ruwe olie ondersteunde de markt eveneens met een stijgende lijn tot 50 dollar per vat. Lichtpuntje momenteel is de relatief sterke Euro met een koers van rond de 1.13.

Trendbreuk

Analysierend zijn er een aantal factoren aan te wijzen die gezorgd hebben voor één van de grootste prijsstijgingen ooit gezien, in zo'n korte termijn. Om te beginnen vallen de exportcijfers van soja hoger uit dan vooraf verwacht. Het weer fenomeen 'El Niño' heeft voor langdurige extreme droogte gezorgd in delen van Afrika. Hierdoor zijn lokale oogsten grotendeels verloren gegaan. Dit resulteert in nieuwe vraag naar andere granen en eiwitgrondstoffen. In de maanden maart en april is er in Argentinië zeer veel neerslag gevallen. Dit heeft tot gevolg dat naar verwachting tot acht miljoen ton van de oogst als verloren moet worden beschouwd. Hierdoor daalt de oogst van 60 naar 52 miljoen ton. De natte weersomstandigheden zorgen er tevens voor dat de aanvoer naar de sojacrushfabrieken zeer moeizaam verloopt. Daarbij komt dat de wel geoogste sojabonen een relatief laag aandeel eiwit bevatten en zeer vochtig zijn. Dit laatste zorgt voor extra moeilijkheden in het crushproces. Door deze grote problematiek in Zuid-Amerika verschuift een deel van de exportvraag, zo is de verwachting, naar Noord-Amerika. Dit kwam duidelijk tot uiting in het USDA rapport van mei. Daarin werd de door de markt verwachte eindvoorraad sojabonen met maar liefst 25 procent verlaagd. Alsof er nog niet genoeg vaste factoren waren die de markt overspoelen, wordt er in de huidige weermarkt meer en meer gesproken over de mogelijkheid van een 'La Niña'. Dit is de tegenhanger van 'El Niño' en zorgt voor heet en droog weer in het middenwesten van de USA met alle mogelijke gevolgen van dien voor de aankomende sojabonen en maïs oogst. Deze input heeft ertoe geleid dat fondsen op de beurs in Chicago massaal zijn gaan kopen.

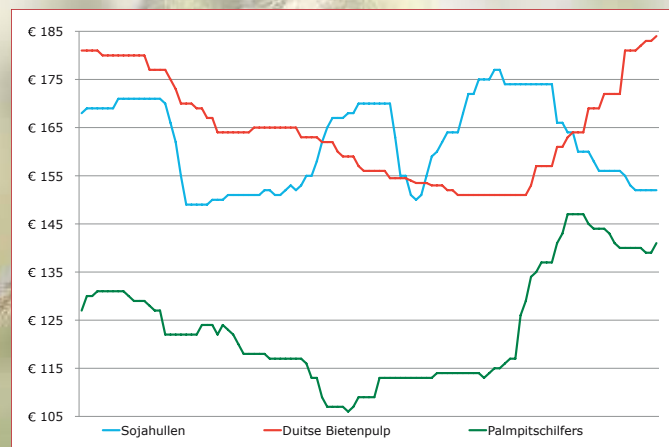
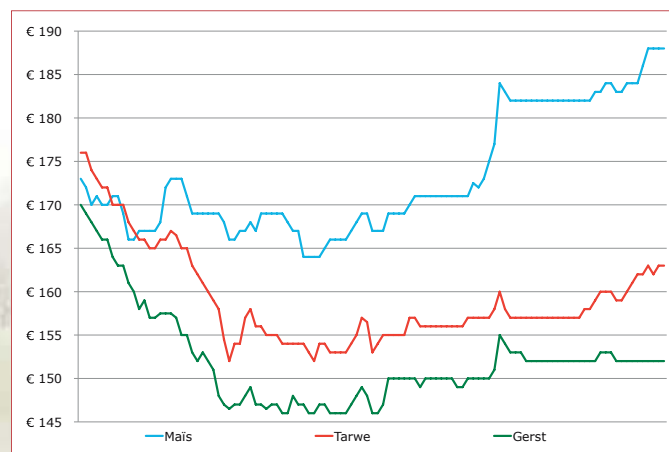
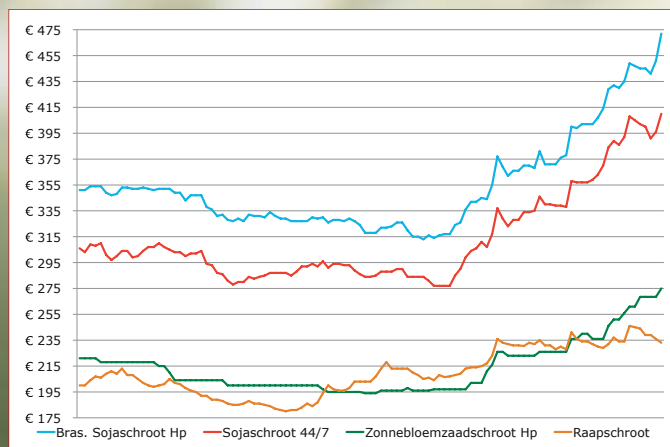
De verwachting

De markt heeft er momenteel geen vertrouwen in dat het goed komt. Er wordt uiterst nerveus gereageerd op

het minste of geringste vaste nieuws. Hoe nu verder is de vraag. Een aantal dingen uit de bovenstaande analyse zijn zekerheden. De lage eiwitprijsniveaus van maart dit jaar zijn voorlopig buiten bereik. De andere grondstoffen laten eveneens voorlopig hogere niveaus zien. De komende maanden zijn cruciaal. Wat gaat het weer in de USA doen? Blijft dit gunstig zoals het nu is of zet 'La Niña' door? In overgrote delen van Europa en het Zwarte Zeegebied staan de granen er uitstekend bij. Een goede oogst ligt in het verschiet, mits ook hier het weer gunstig blijft. Het is dus zaak de weersberichtgeving nauwlettend te volgen. Ook zullen de komende USDA rapporten met voorraadcijfers en areaalgegevens door de markt in grote spanning afgewacht worden. Met de kennis van begin juni kan het werkelijk alle kanten op. Vallen alle variabelen in de loop van de komende maanden de goede kant op, dan zullen de prijzen terugzakken naar oude niveaus. Maar als variabelen een vastere uitkomst genereren, ligt de weg naar hogere niveaus open.

Arie Griffioen, inkoper
06 2161 4390 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Grondstofdagprijzen grafieken vanaf 1 januari 2016

Voortgang instellen ledenraad

Op het moment van verschijnen van deze nieuwsbrief is de selectiecommissie voor de selectie van leden voor de ledenraad de eerste keer bijeen geweest.

Vanuit de coöperatie is een aantal keren een oproep gedaan voor aanmelding voor de ledenraad. Het is benoemd op de ledenbijeenkomsten in januari en op de jaarvergaderingen in maart. Vervolgens is er een oproep gedaan in onze nieuwsbrieven van februari en april. En tenslotte zijn alle leden middels een brief aangeschreven in mei.

Selectiecommissie samengesteld

In mei is er een selectiecommissie samengesteld. In de toekomst zal de selectiecommissie bestaan uit een aantal leden van de ledenraad. Aangezien dit de eerste keer is, is nu de selectiecommissie als volgt samengesteld:

- **De heer Albert Verhoeff** is gevraagd om als onafhankelijk voorzitter de selectiecommissie voor te zitten. De heer Verhoeff is werkzaam geweest bij Ernst & Young, waar hij verschillende coöperaties in het verleden heeft begeleid. Op dit moment is hij bij een aantal coöperaties betrokken in een adviserende of toezichhoudende rol. Daarnaast is dhr. Verhoeff recent betrokken geweest bij de vernieuwing van de NCR-code voor goed governance bij coöperaties.
- Vanuit de Raad van Commissarissen van ABZ Diervoeding neemt **de heer Cees van den Broek** uit Oud Gastel plaats in deze selectiecommissie. De heer Van den Broek is nauw betrokken geweest bij het proces waarin

de definitieve voorstellen zijn geformuleerd voor het instellen van de ledenraad. Binnen de Raad van Commissarissen is de heer Van den Broek ook één van de leden van de selectiecommissie binnen deze raad.

- Tenslotte is **de heer Paul Hulsen** uit Moerstraten bereid gevonden om in de selectiecommissie plaats te nemen. De heer Hulsen is sinds een aantal jaren een zeer betrokken lid en afnemer van onze coöperatie. De heer Hulsen heeft in zijn bestuurlijke carrière in het verleden bij andere coöperaties ervaring opgedaan in een ledenraad. Zijn ervaringen zijn hierdoor beschikbaar voor onze coöperatie.

Vanuit de leden zijn er verschillende aanmeldingen binnen gekomen van leden die graag plaats nemen in de ledenraad. Daarnaast zijn er leden voorgedragen. Op basis van de tot nu toe samengestelde 'longlist' van kandidaten zal de commissie zich beraden over het vervolg van de procedure. De komende maanden zal de commissie zich verder inzetten met het vervolg van de procedure. Het streven hierbij is om na de zomer de eerste bijeenkomst van de ledenraad te kunnen organiseren.

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties naar aanleiding van bovenstaande? Neemt u dan gerust contact op met onze Front Office of uw sectorspecialist. Wij zorgen er dan voor dat uw suggestie bij de commissie wordt ingebracht.

*Rens van Dobbenburgh
voorzitter Raad van Commissarissen*

Bestelapp ABZ Diervoeding

Voer bestellen is nu nog gemakkelijker met de Bestelapp van ABZ Diervoeding!

Onlangs hebben wij onze Bestelapp gelanceerd. Naast de vertrouwde mogelijkheid om via ons webportaal 'Mijn ABZ Diervoeding' online een bestelling te plaatsen, heeft u nu ook de mogelijkheid dit via onze Bestelapp te doen met uw tablet of mobiele telefoon.

Het belangrijkste voordeel van het online bestellen is dat u zelf uw bestelling in ons systeem plaatst. Hierdoor wordt het risico dat een bestelling verkeerd wordt opgenomen uitgesloten. Daarbij komt dat wij minder handeling hebben met het verwerken van een bestelling.

Wij krijgen zeer positieve reacties van klanten die reeds gebruik maken van de Bestelapp. Wij hopen dat hierdoor nog meer klanten online voer gaan bestellen. Als u ook gebruik wilt gaan maken van de Bestelapp maar hiervoor nog niet bent aangemeld, verzoeken wij u contact op te nemen met onze Front Office.

*Charles Caers, Manager Administratie en Financiën
040 238 0777 • c.caers@abzdiervoeding.nl*

ABZ e-mail nieuwsbrief

Een digitale nieuwsbrief versturen via e-mail is een eenvoudige en goedkope manier om u snel en eenvoudig van actueel nieuws, tips en advies te voorzien. In mei hebben wij onze eerste, maandelijkse e-mail nieuwsbrief verstuurd.

Heeft u deze e-mail nieuwsbrief niet ontvangen, maar wilt u wel op de hoogte blijven van ABZ nieuws uit de pluimvee-, varkens- en rundveesector? Of wenst u actuele informatie over de grondstoffen markt?

Meldt u dan nu aan via onze website: www.abzdiervoeding.nl/aanmelden-email-nieuwsbrief

Jolande Baselmans, PR & Communicatie
040 238 0777 • j.baselmans@abzdiervoeding.nl

IRU Erediploma voor chauffeurs ABZ Diervoeding

Zaterdag 23 april jl. zijn 23 bulkchauffeurs van ABZ Diervoeding onderscheiden met het IRU Erediploma voor ervaren chauffeurs. Het diploma, met daarbij behorende onderscheiding en draagspeld, werd uitgereikt door de International Road Transport Union, gevestigd in Geneve, Zwitserland.

Unieke prestatie

Bedrijven die lid zijn van een bij de internationale organisatie voor het wegvervoer IRU aangesloten organisatie, zoals de EVO in Nederland, kunnen chauffeurs voordragen. Aangezien er bij ABZ Diervoeding 23 chauffeurs tegelijkertijd het Erediploma ontvingen, hetgeen een unieke prestatie is, werden de Erediploma's persoonlijk uitgereikt door de heer Chris Bruggink, algemeen voorzitter van de EVO.

Ondernemingsvereniging EVO

ABZ Diervoeding heeft er bewust voor gekozen het vervoer van de diervoeders naar haar leden/afnemers in eigen beheer uit te voeren. Door aangesloten te zijn bij de ondernemersvereniging EVO kan gebruik gemaakt worden van de diensten en het netwerk van de EVO. De EVO behartigt de belangen voor de Nederlandse eigen

vervoerders en geeft toegang tot kennis over vervoer, magazijn, internationaal ondernemen, gevaarlijke stoffen en supply chain management.

IRU

De IRU geeft één keer per jaar een onderscheiding aan alleen de allerbeste chauffeurs van de wereld. De genomineerde chauffeur moet de afgelopen 20 jaar als chauffeur actief zijn geweest, waarvan tenminste vijf jaar in dienst van het aanvragende bedrijf. In dit tijdsbestek mag de chauffeur zelf geen omvangrijk verkeersongeluk hebben veroorzaakt. Hiernaast mag de chauffeur de afgelopen vijf jaar geen noemenswaardige overtreding hebben begaan in het verkeer, of op het gebied van douane- of administratieve wetgeving. Een ander belangrijk criterium is dat de werkzaamheden van de chauffeurs tot volle tevredenheid van hun klanten en werkgever moeten zijn verricht. Pittige criteria die ervoor zorgen dat de IRU-onderscheiding niet zo maar uitgereikt wordt. Bij ABZ Diervoeding wordt er volop aandacht besteed aan training en coaching op het gebied van veiligheid en rijgedrag. Wij zijn er trots op dat 23 van onze chauffeurs het IRU Erediploma ontvangen hebben.

Bijvoeding bepaalt rendement van voeren vers gras

Actief Melken begint met veel melk uit vers gras. Dit is immers de meest natuurlijke wijze van het melkproces. Het rendement van melken met vers gras is echter afhankelijk van veel factoren. De hoeveelheid koeien per hectare beweidbare oppervlakte, een eventuele ruwvoerovermaat en de beschikbare arbeid zijn bepalend voor uw strategie. In dit artikel aandacht voor de juiste bijvoeding bij vers gras. Een factor die u dagelijks kunt sturen.

Weidevoeders

Weidebalansbrok (code 30.422) en Maïsweidebrok (code 30.435) zijn aanvullende krachtvoerders die passen bij een hoge opname van vers gras. Wanneer geen snijmaïs wordt gevoerd, wordt met deze brokken aan de eiwitbehoefte voldaan en kan er dus op eenvoudige wijze worden gevoerd. Aan de Weidebalansbrok is een buffer toegevoegd zodat pensverzuring bij een hoge krachtvoergift zoveel mogelijk voorkomen wordt. Met name het maïsmeel in Maïsweidebrok zorgt voor behoud van de conditie van de koeien en houdt het eiwitgehalte in de melk op niveau. Met vers gras op stal voeren wordt vaak een enorme droge stof opname gerealiseerd van eiwitrijk gras. In tegenstelling tot beweiding is het opgenomen gras vaak langer en/of ouder. Juist ook dan past de Maïsweidebrok zeer goed.

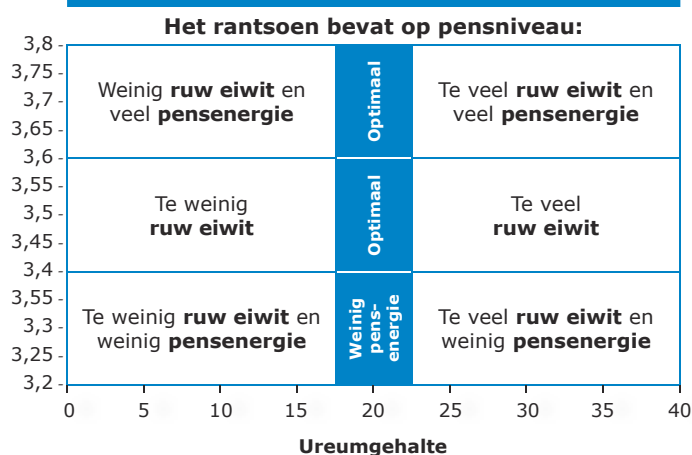
Garantvoerders

Voor een rustige vertering heeft ABZ Diervoeding de Garantbrokken in het assortiment. De Garantbrok 110 (code 30.129) is een passend krachtvoer wanneer voeding van vers gras wordt gecombineerd met bijvoeren van snijmaïs. Voor de maximale melkproductie en een hoge lactatiepiek wordt Garantbrok Plus (code 30.129) geadviseerd. Garantbrokken zorgen door een hoog aandeel geleidelijk fermenteerbare grondstoffen voor rust in de pens.

Startbrok PEB

Vorig jaar is voor het eerst ervaring opgedaan met het voeren van 100 procent gras (weiden en stalvoeren) gecombineerd met een standaard aanvullende brok en een hoge maximale gift Startbrok PEB. Verrassend voor veel gebruikers was dat de mestconsistentie van de koeien beduidend beter werd en door de hoge energievoorziening de melkeiwitproductie veel beter op peil bleef gedurende de zomermaanden. Ook deze zomer zijn er weer verschillende melkveehouders op dit systeem overgestapt.

Ureumwijzer

* Ideale ureumgetal ligt tussen de 18 en 22.

Ureumgetal sturen

In het algemeen wordt na de langste dag de nachttemperatuur hoger. Dit geeft een lager suikergehalte in het verse gras. De bijvoeding aan het voerhek moet worden gestuurd aan de hand van het ureumgetal in de melk. Juist in de weideperiode die nu voor ons ligt past snijmaïs goed als bron van energie en ruwe celstof.

Voederwaardeprijs

In de volgende tabel ziet u een overzicht van grondstoffen en bijproducten die gemakkelijk zijn bij te voeren met en zonder voermengwagen. Het berekende percentage van de voederwaardeprijs varieert nogal, waardoor een bewuste keuze voor lagere voerkosten kan zorgen!

	Ds%	VEM	WDVE	FEB	RE	Effect ureumgetal	% voederwaardeprijs
Bierbostel	22	943	152	39	245	+	80
Sojaschroot	88	1007	220	185	438	++	116
Raapschroot	89	866	135	127	330	++	108
Voeraardappelen	22	1060	64	-18	96	-	90
Aardappelzetmeel*	22	1069	66	-16	100	-	67
Boerenpulp	90	947	79	-47	78	--	101
Erwtensvezel*	22	1115	66	-47	90	--	101
Geplette/ gewalste gerst	87	985	79	-23	103	-	80

*) Alleen met voermengwagen

De voederwaardeprijs is berekend op basis van de actuele waarde van VEM en WDVE. Of een voedermiddel past is echter niet alleen op basis van deze twee berekende kengetallen te zeggen. De werkelijke toegevoegde waarde moet blijken uit een rantsoenberekening waarmee de penswerking wordt geoptimaliseerd. Alleen een goed werkende pens levert het hoogste rendement juist bij vers gras. Dit door een zo hoog mogelijke eiwit- en

vetproductie tegen de laagste kosten. Graag rekenen wij de meest passende bijvoeding voor u uit voor het hoogste rendement uit het voeren van vers gras op uw bedrijf. Kijk op www.abzdiervoeding.nl/vers-gras-monitoring-2016 voor de actuele voederwaarde van vers gras.

Izak van Engelen, specialist rundveehouderij
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl

Kali helpt gras bij droogtegevoeligheid

Kalium is belangrijk voor de vochtthuishouding van het gras. In een droge zomerperiode helpt een voldoende kalivoorziening bij het voorkomen van droogteschade. Omdat in de zomerbemesting drijfmest vaak achterwege blijft, biedt ABZ Diervoeding u een kunstmest waarbij stikstof, kali en natrium in de juiste verhouding gegeven kan worden: ABZ Zomer blend.

Droogte

Op zandgronden, met name humusarme gronden, wordt kali door neerslag gemakkelijk naar diepere lagen verplaatst. De mate van uitspoeling wordt bepaald door de hoeveelheid neerslag tussen de kaligift en het begin van de grasgroei. In ons advies wordt al rekening gehouden met verliezen bij een normaal neerslagpatroon na half maart. Kalium en natrium zorgen voor de vochtregulering in de grasplant waardoor het gewas minder gevoelig wordt voor verdroging. Kalium geeft een gezond gewas en draagt bij aan een hogere opbrengst. Extra kali vertraagt het proces van veroudering (verhouting) in uw gras, waardoor het langer smakelijk blijft. Een goede kalivoorziening vermindert kroonroest, wat positief is voor de smaak van het gras. Het smaakeffect van natrium komt hierbij wanneer u ABZ Zomer blend strooit.

ABZ Zomer blend

ABZ Zomer blend bevat 17% N, 17% K en 5% Na. Let op dat deze meststof niet nodig is bij hoge kaligetallen

in uw percelen en/of hoge drijfmestgiften (kleigrond). In veel gevallen ontstaat door de nieuwe derogatienorm van 230 kg N per hectare al snel een netto onttrekking op grasland. De samenstelling van ABZ Zomer blend is afgestemd op een beperkte kaligift per snede. Vooral bij beweiding is dit belangrijk, omdat teveel kali niet goed is voor de gezondheid van de dieren. In onderstaande tabel ziet u een praktijkadvies voor de 3^e en 4^e snede.

Bemestingsadvies		M3 RVM per ha	Kg ABZ Zomer blend per ha
Snede 3	Maaien	15	250
	Weiden	0	150
Snede 4	Maaien	0	150
	Weiden	0	60

Jan Aalderink, specialist rundveehouderij
06 2125 8721 • j.aalderink@abzdiervoeding.nl

Groninger schapenfokkers voelen zich altijd op vakantie

Zeedijken, binnendijken, kwelders, natuurgebieden, eigen graslanden en landerijen van zo'n zestig akkerbouwers en veehouders in de provincie Groningen; het zijn de prachtige graasgebieden van de 1.900 fokschapen met hun lammeren van Vof S. Knol in Uithuizen. Een echt familiebedrijf.

De schapenfokkerij is van Gerko Knol (36), zijn zus Corrie (42) en haar man Klaas Gast (43). En inmiddels werkt ook de 19-jarige Sieko, zoon van Corrie en Klaas, naast zijn opleiding mee op het bedrijf. Amanda (31), de vrouw van Gerko, heeft een baan buitenshuis. Bij piekarbeid werkt een vaste uitzendkracht mee. Verspreid over het lammerseizoen helpen familieleden en acht à tien stagiaires vanuit het MBO en de studie Diergeneeskunde mee. Het bedrijf is gevestigd op twee boerderijen. Siebrand, de vader van Corrie en Gerko, was vrachtwagenchauffeur en begon in 1970 met vijf fokschapen. Hij overleed in 2008, waarna Corrie, Gerko en Klaas het bedrijf met z'n drieën voortzetten. Dat gaat in perfecte harmonie. Nadien zijn er diverse stallen bijgebouwd en is het bedrijf gegroeid van 1.000 naar 1.900 ooiën plus een paar duizend schapen voor de weiderij/handel. In de toekomst willen ze doorgroeien naar 2.500 tot 3.000 fokschapen.

Goede taakverdeling

De administratie en verzorging van de lammeren is in handen van Corrie. Klaas richt zich vooral op de handel en Gerko doet de meeste machinewerkzaamheden. Voor de rest verdelen ze alle werkzaamheden. Corrie regelt niet alleen de identificatie en registratie van de lammeren die geboren worden, maar ook van alle schapen die binnenkomen voor de handel en weer afgevoerd worden.

Een precisiewerkje en met zulke enorme aantallen een hele klus. Maar er is meer administratieve rompslomp. Het bedrijf moet derogatie aanvragen, grondmonsters nemen en verwerken, een bemestingsplan maken en ingewikkelde berekeningen maken voor de aanvraag van de ooi-premie. "Harry Elzinga van ABZ Diervoeding helpt ons daar gelukkig erg goed bij", zegt Corrie. "Fijn dat ABZ deze service biedt, anders moeten we daar echt iemand voor inhuren. De wet- en regelgeving in de veehouderij wordt steeds gecompliceerder; het is zelf niet meer bij te houden."

Vijftien jaar geleden, toen hun voerleverancier ophield te bestaan, stapte de familie Knol over naar Sikma Veevoerders, dat vorig jaar is opgegaan in ABZ Diervoeding. Schapen die op stal staan om af te lammeren, krijgen Schapenbrok Extra. De oudste lammeren die op de dijk en in de kwelders lopen, krijgen Lammerenbrok Finish bijgevoerd, evenals de lammeren die worden afgemest in de stal. Zo wordt de overgang naar het afmesten gemakkelijker. Verder krijgen de schapen extra mineralen via likkermers. Het bedrijf maakt zijn eigen kuilvoer.

Seizoensdrukte

De ooiën lopen met 80 tot 100 stuks in een groep. In het dekseizoen lopen daar drie rammen bij. "Altijd een oneven aantal en van hetzelfde ras. Twee rammen gaan sneller vechten om een ooi dan drie", licht Klaas toe. Voor spreiding in het lammerseizoen wordt gedekt in groepen. De eerste groep telt zo'n 700 ooiën. In januari komen de drachtige ooiën naar binnen. Ze worden geschoren, goed nagekeken, de klauwen worden bekap en daarna krijgen ze een week of drie rust tot het aflammeren. Ongeveer half februari begint het lammerseizoen. De stagiaires helpen in deze periode overdag bij het lammeren. 's Avonds en 's nachts doen Corrie, Gerko en Klaas het in ploegendienst. Gerko: "Het is een zware tijd, maar dit is je oogstperiode. Hier moet je het mee verdienen en dan moet je erbij zijn."

De gemiddelde worpgrootte is 1,8. Als de lammeren geboren zijn, blijven ze afhankelijk van het weer vier tot zes weken binnen bij hun moeder. Daarna gaan de dieren naar buiten en in juni worden de lammeren gespeend. Dan gaan ze naar het grasland of ze gaan de stal in voor het afmesten. Klaas: "We hebben geen vaste leeftijd voor spenen en afmesten. Alles is afhankelijk van de beschikbaarheid van grasland en de vraag vanuit de handel." Het bedrijf heeft geen bepaalde foklijn, maar kruisingen van de rassen Texelaar, Noordhollander, iets Suffolk en een beetje Swifter. De ramkeuze heeft te maken met vraag en aanbod. "Voor het offerfeest willen ze grote, smalle en zware lammeren hebben, later in de tijd is er weer vraag naar lichtere en luxere lammeren", licht Klaas toe. "Ook per exportland verschilt de vraag. Daarom moet je verschillende typen rammen hebben. Texelaars kun je het hele jaar wel verkopen, maar Swifters moet je met het offerfeest kwijt zijn, anders ben je te laat."

Gezondheid

Eén van de lastigste kwalen bij schapen is rotkreupel, maar daar heeft de familie Knol weinig last van. "Het

voordeel voor onze schapen is dat ze op de dijk lopen, waar het droger is en ook gedeeltelijk asfalt ligt. Hun hoefjes blijven daardoor schoner en ze slijten beter af", verklaart Klaas. "Onze eigen fokschapen zijn gezond, nieuw aangekochte schapen worden altijd gewassen en ze gaan door een voetbad. Bovendien blijven ze gescheiden gehouden van de fokschapen."

De wormbesmetting blijft qua resistentie een puntje van zorg. "We behandelen in principe drie keer en gebruiken verschillende ontwormmiddelen. We beginnen met Bovex, later als het weer verandert en de rode lebmaagworm opspeelt, gebruiken we Cydectin en na het spenen gebruiken we bij de oude schapen Animec of een Ivomec-achtig middel. En we houden goed de vinger aan de pols. Zodra we merken dat de lammeren dunne mest hebben, nemen we een monstertje om het te laten onderzoeken op wormen."

Low budget

De familie Knol bouwt vrijwel alles zelf en met weinig middelen. "Schapengeld is gauw geteld", stelt Klaas. "We hebben maar één stal laten bouwen, de rest hebben we zelf gedaan, vaak met tweedehands spullen." En toch ziet het bedrijf er netjes uit. "We houden van een net en goed verzorgd bedrijf. De schapen moeten goed in het stro liggen en genoeg voer hebben."

Voor de liefhebberij heeft de familie nog zeven zoogkoeien – typisch Groninger blaarkoppen – en vijf stieren. Ondanks de groeiende administratieve rompslomp binnen de veehouderij, genieten ze van hun vak. Gerko: "We hebben alle dagen vakantie, zo voelt het. We zijn elke dag bezig, maar altijd met plezier. Geen dag is gelijk. Het is wel veel werk, maar we zijn zo vrij als een vogel en we zitten hier mooi."

*Jolette van Eijden
Harry Elzinga*

Dynamo voeren voor zeugen

De basis voor een toom gezonde en vitale biggen wordt gelegd met een gezonde zeug. Kwaliteitsvoerders van opfok tot lactatie, met logische voersamenstellingen op maat voor uw zeugenstapel, zijn daarbij een vereiste. Met het nieuwe Dynamo voeren voor zeugen wordt ingespeeld op de huidige uitdagingen in de zeugenhouderij.

Iedere zeugenstal heeft unieke omstandigheden. Hier gaat iedere zeug weer anders mee om. Dit vereist maatwerk in verzorging, begeleiding en voeding. Wisselende omstandigheden vragen om een dynamisch voerpakket: Dynamo voeren.

Door te schakelen op de status van uw zeugenstapel, bieden wij u voeders op maat. Voor elk type zeug bieden wij passend zeugenvoer met bijbehorend voerschema. De overgang van dragende zeugenvoeders naar lactozeugenvoeders sluit naadloos aan door een uitgekiende grondstoffenkeuze en bijbehorende nutriënt-eisen op basis van de meest recente onderzoeken. Een goede opstart in de kraamstal, een vlot afbigproces, een goede en hoge biestproductie en een uitstekende melkproductie zijn het resultaat. Hiermee creëren we gemak en werkplezier gecombineerd met de voordeligste biggengroei.

Dracht

Voor een hoge levensproductie is het behouden van een goede spekdikte van belang. Binnen het pakket Dynamo voeren voor zeugen kunt u perfect inspelen op de steeds vleesrijkere zeugenlijnen. Met het drachtvoer herstellen we het spekverlies vanuit de kraamstal en in meer of mindere mate het spiervlies. Daarnaast is het ook mogelijk om nog specifieker op vitaliteit van biggen en darmgezondheid in te steken.

Naast de inzet van de juiste drachtvoerders is een goed voerschema in de dracht al naar gelang conditie en cyclusunummer van belang. Via de uitgebalanceerde nutriëntvoorziening en geschikte grondstofkeuze dragen de drachtvoerders bij aan duurzame productieve zeugen:

- Droge hokken, geschikt voor groepshuisvesting
- Goed beenwerk en klauwgezondheid
- Vitale biggen
- Juiste conditie (spek- en/of spierherstel)
- Fitte zeugen met hoge darmgezondheid

Door de juiste toepassing van de dragende zeugenvoeders kunnen we de zeugen optimaal voorbereiden op de transitieperiode en lactatie. Voor deze kritische periode bestaat het Dynamo zeugenvoerassortiment uit vijf voeders met elk een verschillende focus. Deze voeders zijn gericht op gemak rondom het werpen en goede biestproductie enerzijds en voeders met een sterke focus op melkproductie en vruchtbaarheid anderzijds. Hierbij sluiten de lactatievoerders zo optimaal mogelijk aan op de drachtvoerders qua nutriënt- en grondstofkeuze voor een soepele overgang.

Voor een goede biestproductie op het juiste moment en een hoge melkproductie is de ABZ Uierscan (zie afbeelding pagina 11) beschikbaar om te beoordelen of uw zeug er klaar voor is.

Positionering Dynamo drachtvoerders

	Opti	Garant	Subliem	Fit
	Vetaanzet		Spieraanzet	
Toomgewicht vitaliteit big	++	++	+++	+++
Vetaanzet	+++	++	+	++
Spieraanzet	+	++	+++	++
Darmgezond	++	++	+	++++

Positionering Dynamo lacto zeugenvoeders

	Prelacto	Puur	Garant	Subliem	Fit
		Gemak rond werpen			
				Melkgift	
Geboorteproces vitaliteit biggen biest	++++	+++	++	+	+++
Melkproductie	++	++	+++	++++	++
Vruchtbaarheid	++	++	+++	++++	+++
Darmgezondheid	+++	++	++	+	++++

ABZ Varkens
Uier klaar? Drinken maar!

90 dagen: uier in rust
95 dagen: start uierontwikkeling
105 dagen: gelijkmatige ontwikkeling
112 dagen: uier gereed

Succesfactoren goede uierconditie

- Voersamenstelling
- Voergift
- Voerschema
- Oog van de meester

ABZ Diervoeding

Ook bij lacterende zeugen blijft het van belang om als varkenshouder goed naar de dieren te kijken bij de inzet van de voeders en de toepassing van het geadviseerde voerschema.

Flush

Na de fases van de dracht, transitie en lactatie, is ook de flushfase van groot belang voor de productie en duurzaamheid van uw zeugenstapel. Flushvoer stimuleert de berigheid en heeft een positief effect op de kwaliteit van de eicellen. Het zorgt voor de opname van extra energie en snelle suikers om dit proces te stimuleren. Met uiteindelijk het resultaat een grote toom uniforme biggen. Wat nog vaak vergeten wordt, is het belang van flushvoer voor het opdrogen van de uier, het verdere opschonen van de baarmoeder en het voorkomen van urinewegproblemen. De behoefte hieromtrent voor de zeug hebben wij verwerkt in één flushvoer.

Voor de lacterende zeugen is met Dynamo voeren te sturen op de volgende kenmerken:

- Soepele overgang dracht naar lactatie
- Smeuïge mest rondom werpen
- Vlot geboorteproces
- Goede opstart van de biestproductie
- Hoge melkproductie
- Conditiebehoud
- Vruchtbaarheid en duurzaamheid van uw zeugenstapel

Wilt u meer weten over de voordelen en onze ervaringen met het Dynamo zeugenvoerconcept? Onze varkensspecialisten adviseren u graag met de keus van de juiste zeugenvoeders en bijbehorend voerschema.

Jacco Vessies, nutritionist
033 422 1525 • j.vessies@abzdiervoeding.nl

Gelten voorspellen uw toekomst

Het lijkt misschien op een glazen bol voorspelling, maar het aantal levend geboren biggen van de 1^e en 2^e worp zijn de beste graadmeter voor de toekomstige productie van uw zeugen.

Bij een hoger aantal levend geboren biggen in deze eerste twee worpen blijken de toomgrootte en het afbigpercentage bij deze zeugen in de toekomstige worpen hoger te liggen dan bij zeugen met een kleiner aantal levend geboren biggen in de 1e en 2e worp. Het is dus van belang om bij de 1e worps zeugen een hoog aantal levend geboren biggen te realiseren om een maximale productiviteit te bereiken. Bij een toename van 0,4 big per worp, stijgt het aantal gespeende biggen per zeug per jaar met bijna één big.

Gelten klaarstomen

Uit onderstaande analyse blijkt dat de basis voor een hoge biggenproductie bij de zeugenstapel bij de gelten ligt. De lijn, welke begint op 14 levend geboren biggen in de 1e worp, stijgt door naar een hoger niveau dan de lijn welke lager begint. De gelten met een hogere productie stijgen dus harder door. Vaak wordt er bij het inzetten van gelten gekeken naar de hoeveelheid inseminaties die nodig zijn. Dus niet naar de gelt zelf! Het komt vaak voor dat de gelt nog niet klaar is om geïnsemineerd te worden.

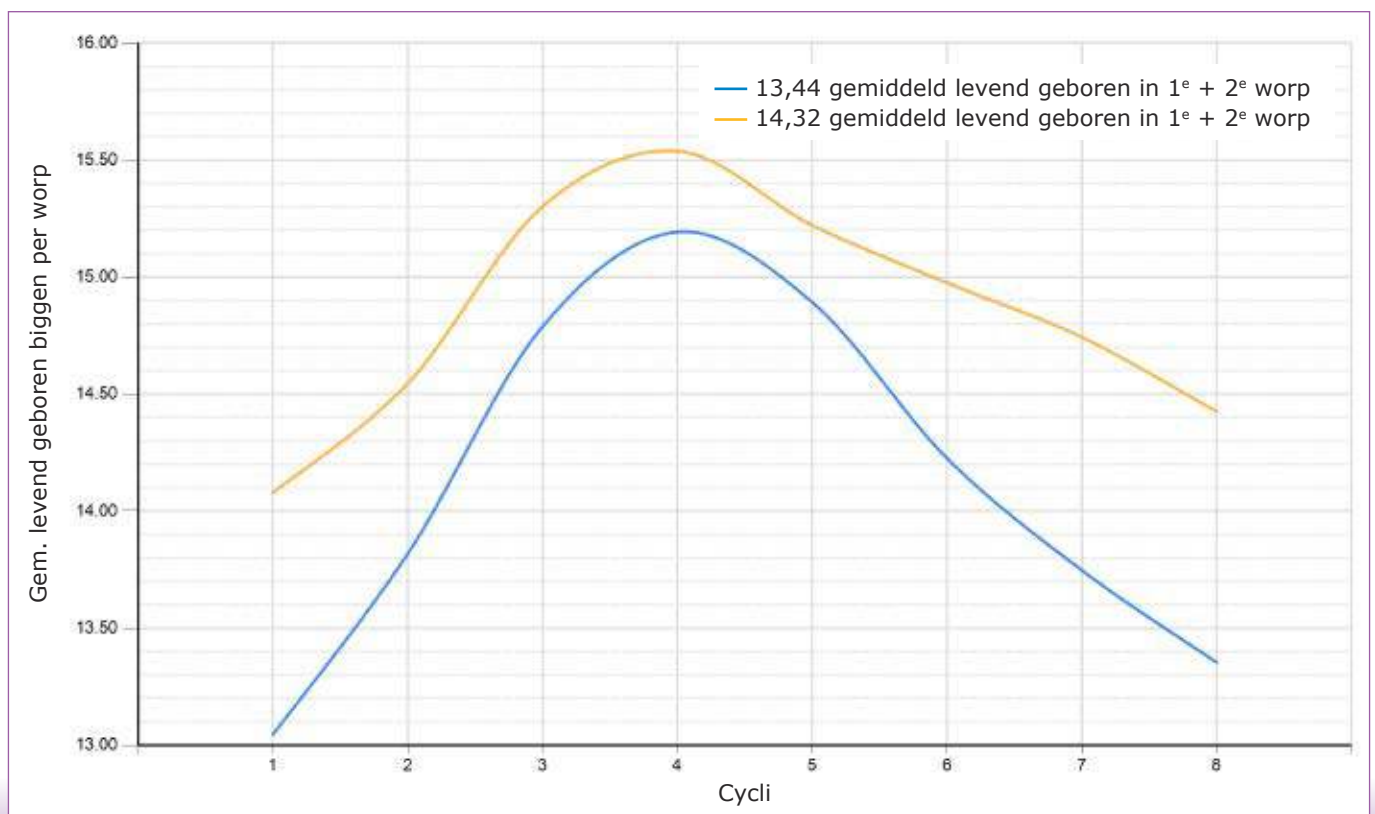
Het juiste dekmoment verschilt per bedrijf en genetica. Er is een goede balans nodig tussen leeftijd en gewicht. Voor het gewicht geldt een norm van 140-150 kg tijdens het dekken. De optimale leeftijd bij de 1^e inseminatie kunt u vinden in overzicht 2.1.10 van Pigmanager. Hier kunt u zien welke leeftijd het beste resultaat geeft bij uw gelten.

Bronststimulatie

Een aantal factoren zijn van belang bij een optimale bronst. Dit zijn onder andere de licht(sterkte), het beercontact en de voeding.

- Hoe is de verlichting in de quarantaine/opfokstal geregeld? Is er sprake van een dag en nacht ritme? Het advies is om een lichtsterkte van minimaal 40 lux te hebben op dierniveau.
- Hoe wordt de berigheid geregistreerd? Registreer de berigheid bij de gelten om inzichtelijk te krijgen op welk moment een gelt berig wordt om zo het optimale dekmoment te achterhalen.
- Hoe vaak is er beercontact? Advies is om tweemaal daags bronstcontrole te doen, met een zo groot mogelijke tijdsinterval om zo een goede inschatting van de bronst te kunnen maken.
- Wordt er geflushd? Het is van belang de gelten 7 tot 10 dagen te flushen. Om de kwaliteit van de eicellen te bevorderen wordt geadviseerd om de voergift gedurende de 7 tot 10 dagen te verhogen tot 3,0 – 3,2 kg per dag. Een goed flushvoer bevat veel snel opneembaar zetmeel/suikers. Dit verhoogt de insulinepiek in het bloed waardoor de eisprong beter en sneller plaatsvindt.

ABZ Varkens

Productie opfokzeugen

Zeugen met bevruchtingsdekdatum 1e cyclus

	Aantal	Lft	Dgn. op bedrijf	Aantal afgeb.	Lft 1e worp	Levend geboren	Dood geboren	Worpgr.
Leeftijd eerste dekking								
< 210 dagen	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
210 - 225 dagen	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
225 - 240 dagen	21	237	164	20	358	11,2	1,6	12,8
240 - 255 dagen	91	248	174	90	370	13,1	1,1	14,2
255 - 270 dagen	88	262	188	85	380	14,0	1,1	15,1
> 270 dagen	56	281	207	49	398	13,6	1,0	14,6
	256	259	185	244	378	13,4	1,1	14,5

Inseminatiemoment

Uit onderzoek blijkt dat bij de 1^e bronst minder eicellen vrijkomen dan bij de 2^e bronst. Ook is de kans kleiner dat deze eicellen uitgroeien tot grotere embryo's, omdat de baarmoeder nog niet goed is ingericht voor een dracht. Bij dieren die nog nooit een eisprong hebben gehad, heeft de baarmoeder ook nog nooit onder invloed gestaan van het drachtigheidshormoon Progesteron. Onderzoek laat zien dat het aantal goede embryo's lager is bij gelten die gedekt zijn tijdens de 1^e bronst dan bij de 2^e bronst. Er is geen verschil waargenomen tussen de 2^e, 3^e en 4^e bronst. Het optimale dekmoment is dus tijdens de 2^e of 3^e bronst.

2^e worps zeugen

De cyclus van de volgende worp begint al als de zeug nog in de kraamstal ligt. Het is dus van belang dat de conditie van de zeug niet te ver terugloopt tijdens de lactatie. Een spekdikte van 12-13 mm tijdens het spenen is gewenst. Een betere methode van het beoordelen van zeugen is wegen. Gelten moeten een gewicht hebben van ± 210-220 kg bij werpen en als 1e worps zeug ± 170-180 kg bij insemineren. Dit wordt bereikt door de juiste hoeveelheid voer in de kraamstal te verstrekken. De gewenste voergift van een gelt ligt op 125 kg lactovoer op 25 dagen spenen en voor oudere worps dieren ± 150 kg lactovoer.

Samengevat

Het aantal levend geboren biggen van de 1^e en 2^e worps zeugen geeft een duidelijke voorspellende waarde voor de productieresultaten in de toekomst. De belangrijkste adviezen:

- De opfokperiode van gelten moet goed in balans zijn, waarbij rekening wordt gehouden met gewichtstoename, spier- en spekaanzet, maar ook met de ontwikkeling van het voortplantingsorgaan.
- Bij het uitselecteren van zeugen is het belangrijk dat ook de 1^e en 2^e worp wordt meegenomen bij de selectie.
- Een goede voeropname tijdens de lactatie heeft een hoge prioriteit om zo gewichtsverlies tijdens de lactatie tegen te gaan.
- Het voeren van insuline-stimulerende voeders (o.a. dextrose) tijdens de lactatie en tijdens de periode spenen-bronst om de follikelontwikkeling te stimuleren en daarmee de toomgrootte en uniformiteit van de volgende worp te verbeteren.
- Door tijdens de vroege dracht een hoger voerniveau te hanteren wordt het conditieherstel van de zeug bevorderd. Dit kan een positief effect hebben op de toomgrootte en kan een 2e worps dip beperken.

Bij verdere vragen kunt u contact opnemen met één van onze varkensspecialisten. Zie voor contactgegevens onze website: www.abzdiervoeding.nl/varkens/team.

Bram Toebes, specialist varkenshouderij
06 2061 6754 • b.toebes@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding Eindhoven Tescowaardig

In de food en feed sector is een integraal ketenbeheer zoals Tesco heeft ontwikkeld vrij uniek. Tesco is één van de grootste supermarktketens ter wereld. Het van oorsprong Britse bedrijf ontwikkelde deze ketenstructuur in een tijd waarbij er voedselschandalen plaatsvonden en er in Groot Brittannië veel kritiek kwam op tussenhandelaren. Er werd een 'Code of Practice' ontwikkeld. Deze 'Code of Practice' is de regelgeving die moet zorgen voor een goede relatie tussen grote supermarktketens en hun leveranciers.

Tesco wil de consument transparantie bieden en zekerheid geven op het gebied van voedselveiligheid en dierenwelzijn. Om dit te bereiken hebben ze een integraal ketenbeheer ontwikkeld, waar handelaren geen rol spelen. Eén duidelijke keten waarbij alle partijen samenwerken om de consument de hoogst haalbare kwaliteit te bieden. Dit concept werkt alleen wanneer er een lange termijnrelatie wordt aangegaan tussen Tesco en haar leveranciers, gebaseerd op transparantie, communicatie en vertrouwen.

De zekerheid voor de kwaliteit die Tesco na wil streven wordt streng gecontroleerd door Tesco zelf en door onafhankelijke auditoren. De wet- en regelgeving binnen de EU en Groot Brittannië wordt als basis gezien. Met hun standaard 'Code of Practice' wordt gestreefd naar een hoger niveau van voedselveiligheid en dierenwelzijn. Verder dan de industrie en wettelijke norm. Het bedrijf komt zelf met aanvullende clausules waaraan leveranciers moeten voldoen. Deze regels, waaraan alle partijen zich dienen te houden, gelden niet alleen op het gebied van management, huisvesting, transport en medicijngebruik, maar ook welk dieet de dieren moeten krijgen en waaraan de diervoederproducent moet voldoen. Om leveranciers te beoordelen maakt Tesco gebruik van het 'verkeerslichtkleurenschema', rood, oranje en groen. Waarbij rood aangeeft dat er serieuze problemen opgelost dienen te worden, oranje aangeeft dat er kwesties zijn die gemonitord dienen te worden en groen aangeeft dat er alle vertrouwen is in de leverancier die volledig voldoet aan de standaard 'Code of Practice' van Tesco.

ABZ Diervoeding is er trots op dat we met de groene certificeringsgraad van Tesco volledig voldoen aan de aanvullende eisen die Tesco verlangt van een foktoomvoederproducent. Met onze productielocatie in Eindhoven mogen wij vleeskuikenouderdierenkanten bedienen die eieren/kuikens leveren voor Tesco. Tesco verlangt van ABZ Diervoeding Eindhoven een heel hoge standaard aan veiligheid en hygiëne die verder gaat dan de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving en GMP+.

Een strenge Salmonella en Entero preventie is een vereiste van Tesco om een zo veilig mogelijk voeder te leveren. Wij controleren alle grondstoffen voordat ze ingenomen worden (visueel, NIR analyse en steekproefsgewijs een nat-chemische of salmonella analyse). Ook wordt er gekeken naar de volgorde van grondstoffen in de fabriek en in de bulkverlading, zodat cross-contaminatie niet kan plaatsvinden.

Wanneer het voer geproduceerd is, zal het steekproefsgewijs onderhevig zijn aan Salmonella en Entero analyses (vanwege onze Tesco status doen wij dit vele malen vaker dan andere fabrieken). En niet alleen het eindvoer, maar ook de fabriek zelf laten wij 2-maandelijks volledig swappen op Salmonella. Wij verzamelen ook stofmonsters uit blinde hoekjes, die wij laten analyseren op Entero's. Alleen zo, houden wij een vinger aan de pols op het gebied van Entero-beheersing.

Daarnaast ontsmetten wij preventief de complete lijn in de fabriek wekelijks, zodat broeihaarden geen kans kunnen krijgen. We letten extra op hygiëne in de fabriek, ook al zijn onze lijnen afgesloten van de omgeving. Verder is er uiteraard een goed ongediertebestrijdingsplan voor fabriek en omgeving. Vanzelfsprekend worden al onze foktoomvoerders beschermd door toevoeging van een samengesteld zuren product en krijgen ook al onze legvoerders een preventieve dosering van hetzelfde product. De overige mengvoerders krijgen allemaal een hittebehandeling (d.m.v. persen), zodat feitelijk alle mengvoer wat we produceren behandeld is tegen Entero's en Salmonella.

Ons foktoomvoer is niet alleen in onze fabriek zo maximaal mogelijk beschermd tegen Salmonella en Entero's, maar door onze toegevoegde zuren is het foktoomvoer ook beschermd in de silo en zelfs in de voerpannen tegen eventuele herbesmetting. Wij kunnen dus met onze Tesco-status laten zien dat wij voldoen aan die extra eisen. Zo leveren wij een veiliger product met de minst mogelijke risico's.

Emily Frehen, nutritionist
040 238 0777 • e.frehen@abzdiervoeding.nl

Het belang van grove delen in vleeskuikenvoer

Van vleeskuikens wordt tijdens de productieperiode veel gevraagd. Ze moeten in staat zijn om de beschikbare nutriënten in het voer op een zo efficiënt mogelijke wijze om te zetten in maximaal technisch resultaat. Naast de inhoud van het voer qua nutriënten, is hiervoor ook de structuur van het voer van wezenlijk belang.

Waarom zijn grove delen belangrijk?

Grove delen stimuleren de werking van de klier- en spiermaag van het kuiken. Dit zorgt voor een goede aanzuring en zo een betere vertering van het opgenomen voer, waardoor de kans op verstoring van het microbiële evenwicht in het maag-darmstelselkanaal afneemt. Grove delen worden op latere leeftijd van het kuiken vooral verstrekt in de vorm van hele tarwe, maar voor een goede ontwikkeling van de klier- en spiermaag, is het van essentieel belang om ook in de startfase te sturen op de structuur in de korrel.

Grondstoffenkeuze en de bewerking van deze grondstoffen spelen hierbij een belangrijke rol voor de vertering van het voer. Het productieproces moet hierbij zeker niet onderschat worden. Fijn gemalen grondstoffen stimuleren de ontwikkeling van de spiermaag niet. Gevolg is een te snelle darm passage, hogere voerconversie en natuurlijk is dit ook terug te zien in de mest. Daarom is het belangrijk dat de juiste grondstoffen voor de spiermaagontwikkeling grover behandeld worden. Zo wordt voorkomen dat mindere voerbenutting optreedt. Bij ABZ Diervoeding wordt voor vleeskuikenvoer dan ook optimaal gebruik gemaakt van deze techniek en zo kan er secuur gestuurd worden op de structuur van de korrel. Zonder hierbij de korrelwaliteit uit het oog te verliezen.

Hoe kunt u erachter komen wat de structuur van uw voer is?

Visueel is het erg lastig te bepalen hoe de grove en fijne fractie in het voer verdeeld is. Met heel fijn persmeel kan namelijk prima een harde korrel gemaakt worden.

Er bestaat een simpele proef om het aandeel grove delen en fijne fractie in uw voer te testen:

- Neem een transparant potje met 20 gram voer;
- Voeg hier 100 ml water aan toe;
- Laat het voer hierin oplossen door enkele malen te schudden;
- Laat het mengsel daarna een half uur bezinken.

Zie hieronder het verschil tussen het voer van ABZ Diervoeding en voer XX.

Idealiter ligt een groot aandeel grove delen op de bodem en hierop een klein laagje fijne fractie. Bij de foto links is het aandeel fijne fractie tussen de 10 en 15 procent door het gehele assortiment heen. Rechts is het aandeel fijne fractie groter dan 30 procent.

Zie hieronder het verschil in de ontwikkeling van de spiermaag. Let vooral op de nauwe overgang van klier- naar spiermaag bij een goede ontwikkeling (2x links) en de wijde overgang bij onvoldoende grof voer (2x rechts).

Benieuwd hoe de proef bij uw voer uitpakt? Neem gerust eens contact op met één van onze vleeskuikenspecialisten en neem vrijblijvend de proef op de som.

Gert-Jan van Beek, specialist pluimveehouderij
06 8323 3471 • g.j.beek@abzdiervoeding.nl

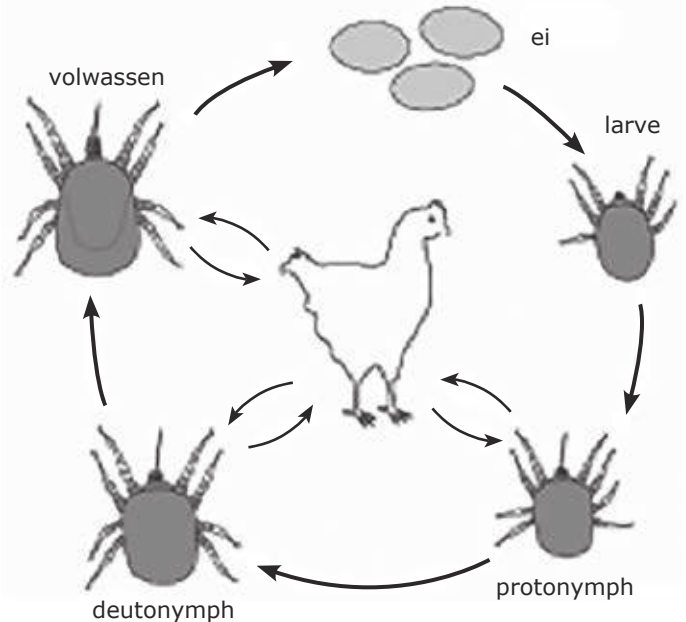
Bloedluis bij pluimvee

De vogelmijt, die in de volksmond vaak de '(rode) bloedluis' wordt genoemd, is een parasiet die in de buurt van onder andere hennen leeft en deze dieren regelmatig bezoekt voor een bloedmaaltijd. Officieel is de naam bloedluis onterecht omdat een luis zes poten heeft en de bloedluis waar wij over spreken acht poten. De bloedluis is dus eigenlijk een mijt.

Een populatie vogelmijten bestaat uit vijf stadia. De ontwikkeling van ei tot volwassen vogelmijt duurt 7 tot 9 dagen. Het eitje ontwikkelt in 2-3 dagen tot een 6-potige larve. De 6-potige larve gaat in 1-2 dagen over in de 8-potige protonimf. De protonimf gaat voor het eerst de hen bezoeken voor een bloedmaaltijd, deze heeft hij nodig om in 1-2 dagen te ontwikkelen tot de deutonimf. De deutonimf heeft ook weer een bloedmaaltijd nodig en zal hierna in 1-2 dagen ontwikkelen tot een volwassen vogelmijt. Van de volwassen vogelmijten neemt zowel het mannetje als het vrouwtje regelmatig een bloedmaaltijd.

Vogelmijten veroorzaken stress en onrust in een koppel hennen. Met name doordat de vogelmijt 's nachts de hennen bezoeken voor een bloedmaaltijd. Bij een hoog aantal vogelmijten kan er zoveel bloed bij de dieren afgenomen worden dat er bloedarmoede ontstaat. Verder kunnen de vogelmijten ziektekiemen bij zich hebben en overbrengen van de ene naar de andere hen. Bekende ziektekiemen die geïsoleerd zijn uit de vogelmijt, zijn bijvoorbeeld het NCD-virus, de vlekziektebacterie en Salmonella Gallinarum. Voor meer informatie kunt u een kijkje nemen op website: www.gddiergezondheid.nl/diergezondheid/management/bloedluis.

Behalve dat de vogelmijt bovenstaande problemen veroorzaakt, moet het afgenomen bloed ook weer aangemaakt worden. De bouwstoffen hiervoor haalt de hen uit het voer. Een hoge concentratie vogelmijten zal er dus voor zorgen dat behalve stress en onrust in het koppel de hennen meer voer nodig hebben om deze tekorten aan te vullen. De schade die vogelmijten aanrichten kunnen worden samengevat in: hogere voerkosten en slechtere technische resultaten.

Uit het artikel van Van Emous, R.A., Th.G.C.M. Fiks-van Niekerk & M.F. Mul, 2005 (Dure kostganger; bloedluisbestrijding al gauw lonend) blijkt dat een matige besmetting een verlaging van de voerwinst kan geven van 2 procent, een flinke besmetting 8 procent en een ernstige besmetting 31 procent. Deze getallen laten ruimte voor discussie aangezien er uitgegaan is van witte leghennen in een legbatterij en er verschillende aannames zijn gedaan. Maar desondanks blijkt hieruit wel hoe groot de gevolgen van een ernstige vogelmijtbesmetting kunnen zijn.

Nu we de zomer weer tegemoet gaan en de temperaturen stijgen, neemt de hoeveelheid vogelmijten in de stallen vaak toe. Het is dus aan te bevelen dit in de gaten te houden en vogelmijten zo nodig te bestrijden. Begin hier op tijd mee, want voorkomen is beter dan genezen!

*Rienk van Oosten, specialist pluimveehouderij
06 2291 8533 • r.oosten@abzdiervoeding.nl*

Opsplitsing kalkoenenvoerassortiment in hanen en hennen voerlijn

Voor de vleeskalkoen heeft ABZ Diervoeding tot nu toe altijd met een voerassortiment gewerkt dat ingezet werd bij zowel de hennen als de hanen.

Naar aanleiding van praktijkervaringen gecombineerd met onderzoek op De Schothorst en contacten met de fokkerijorganisaties van de vleeskalkoenen hebben we eind vorig jaar het kalkoenenvoerassortiment opgesplitst in een hennen en hanen voerlijn.

Voor de hanen zijn de normen in het voer op een aantal punten (energie, eiwit, maar bijvoorbeeld ook verteerbaar fosfor) nu een stuk hoger gelegd als voor de hennen. Met deze aanpak kunnen we beter inspelen op de verschillen in groeipotentie tussen hennen en hanen.

Inmiddels zijn de eerste koppels dieren die gevoerd zijn met de nieuwe voerlijnen afgeleverd. De resultaten die hiermee behaald zijn bevestigen dat met deze opsplitsing beter ingespeeld wordt op de behoefte van de dieren.

Als u meer informatie wilt over onze nieuwe aanpak bij de voeding van vleeskalkoenen kunt u natuurlijk altijd contact met ons opnemen.

Ad van de Ven, nutritionist
040 238 0777 • a.ven@abzdiervoeding.nl

Studieavonden vleeskuikenouderdieren

Afgelopen maanden hebben we verschillende studieavonden gehouden op onze productielocatie in Eindhoven. Tijdens deze studieavonden lieten we zien waar ABZ Diervoeding goed in is; het produceren van kwaliteit voeders voor onder andere vleeskuikenouderdieren.

Tijdens deze avond werd het grondstoffenpakket besproken, de waarde van bepaalde extra's in onze voeders toegelicht en een rondleiding gegeven in de fabriek.

De laatste jaren wordt er flink geïnvesteerd in onze productielocaties om het gewenste voer voor uw dieren te produceren. Heeft u interesse om met uw studieclub een productielocatie van ABZ Diervoeding te bezichtigen? Laat het ons weten!

Martijn Aarts, specialist pluimveehouderij
06 2061 6765 • m.aarts@abzdiervoeding.nl

Inname boerengranen

In navolging van voorgaande jaren is het ook dit jaar weer mogelijk om uw boerengranen te leveren aan de coöperatie. Tarwe, gerst, triticale en rogge kunt u, mits de kwaliteit het toelaat, rechtstreeks bij de volgende fabrieken aanleveren: Nijkerk, Eindhoven, Markelo en Stroobos. Maïslevering is alleen mogelijk via een drogerij.

De granen worden afgerekend tegen de geldende dagprijs bij levering. Betaling vindt plaats binnen 21 dagen na levering.

Indien u interesse heeft om dit seizoen uw granen te leveren, dan verzoeken wij u op korte termijn contact op te nemen met Arie Griffioen, telefonisch via 033 422 1511 of per e-mail a.griffioen@abzdiervoeding.nl.

Even voorstellen

Pieter Swart is 1 juni jl. begonnen als **medewerker Front Office Stroobos**. Pieter is 23 jaar en woont in Morra (Friesland).

Wij wensen Pieter veel succes in zijn nieuwe job!

ABZ-lentegroen nu ook naar de Waddeneilanden

Onlangs werd de auto, die destijds door Sikma Veevoerders in 2012 in gebruik werd genomen, volledig overgespoten in de frisse ABZ kleuren en van een nieuw zeil voorzien. Het betreft een Volvo FM11 370 Euro 5, 6x2 bakwagen met speciale opbouw. Hierdoor kan de auto weer jarenlang ingezet worden om onze rundvee- en schapenhouders in Noord-Nederland van de beste voeders te voorzien.

De auto wordt naast het reguliere bulkvervoer in het bijzonder ingezet voor het vervoer van onze voeders naar de Waddeneilanden. Door de speciale bouw is het mogelijk veel tonnen voer in een compacte vrachtauto te vervoeren, waardoor de auto zeer geschikt is voor de overtocht per veerboot.

De auto is voorzien van drie verstelbare schotten, waardoor de auto flexibel in vier vakken ingedeeld kan worden. Door middel van de deuren in de zijkant kan eventueel in het voorste vak ook grotere hoeveelheden

zakgoed vervoerd worden. Aan de achterkant is de auto voorzien van een achterklep met graanschuif en een zogenaamde sluis om zowel bij geblazen als gekiept transport ingezet te kunnen worden. De auto wordt voornamelijk gebruikt voor het vervoer van mengvoer, maar kan ook makkelijk door bijvoorbeeld een verreicher geladen worden voor het transport van enkelvoudige grondstoffen.

Door de flexibele inzetmogelijkheden van deze auto kunnen wij een goede service verlenen aan onze leden/afnemers in Noord-Nederland. De vaste chauffeur Oane Gros is erg blij dat ook deze auto nu in ABZ kleuren weer helemaal bij de tijd is.

Geslaagde dagen op de Land- & Tuinbouwbeurs Oost-Nederland

Op 31 mei, 1 juni en 2 juni werd de landbouwbeurs Oost-Nederland midden in de Achterhoek gehouden en ABZ Diervoeding was daar natuurlijk present. ABZ Diervoeding draagt door haar deelname aan deze binnen- en buitenbeurs enthousiast bij aan de doorontwikkeling van de veehouderij in Oost-Nederland. Verschillende noviteiten werden op deze gezellige zomerbeurs getoond.

Het afgelopen jaar hebben meerdere adressen kennism gemaakt met de kwaliteitsvoerders van ABZ Diervoeding en zij werden ook enthousiast ontvangen in onze stand. Onze aandachttrekkende items zijn voor de varkenshouderij Dynamo voeren en voor de melkveehouderij Structo voeren. Ook voor pluimvee- en geitenhouders staat ABZ Diervoeding klaar. Vanuit onze productie-locatie te Markelo wordt regio Oost bediend, **het beste dichtbij**.

Vraag & Aanbod

Te koop

- **8 Verba brijbakken** met rvs waterleiding/nippel en 3 nieuwe reparatie onderbakken voor Verba brijbakken. Telefoon 06 1262 5982 E-mail ericbleumink@kpnmail.nl
- **Huud 5 schaar zwarte ploeg**. Telefoon 0548 362165 E-mail dshof@kpnmail.nl

Gezocht

- Voor meerdere relaties zijn wij op zoek naar **voergeldstallen** met bij voorkeur meer dan 500 vleesvarkensplaatsen in regio Noord en regio Zuid. Telefoon 033 422 1510 E-mail info@abzdiervoeding.nl

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod/

Agenda

1 juli 2016	Open Dag familie Van Valkengoed, Leusden
23 juli 2016	Open Dag familie Bos, Putten
30 juli 2016	Veekeuring Noord-Friesland

Zie onze website voor meer info.

Volg ons via social media

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in augustus 2016.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk	033 422 1510	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Eindhoven	040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Stroobos	051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundvee-, geiten-, en schapehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid	06 2126 6227	r.ee@abzdiervoeding.nl
Jan Dijkstra (Verkoopmanager) regio Noord	06 5320 3352	j.dijkstra@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Ben van Raaij (Verkoopmanager a.i.)	06 2290 7066	b.raaij@abzdiervoeding.nl
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Pluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager) legpluimvee	06 5262 2335	j.doornhof@abzdiervoeding.nl
Cor van Dijk (Commercieel directeur) vleespluimvee	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)

Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl
Wouter Hazeleger	033 422 1518	grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Coöp. Arkervaart-BramecoZon U.A.
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
info@abzdiervoeding.nl
www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Westkadijk 4
Telefoon 033 422 1510
Fax 033 246 0772

Kantoor Eindhoven
Hastelweg 159
Telefoon 040 238 0777
Fax 040 238 0780

Kantoor Stroobos
Groningerstreek 20
Telefoon 0512 35 1281
Fax 0512 35 2276